

ENTREVISTA

Xavier Sala i Martín

Catedràtic d'economia de la Universitat de Columbia (Nova York)

“Si manessin els antiglobalitzadors, el món seria més pobre, més insolidari i menys democràtic”

“La globalització ha tret de la pobresa 300 milions de persones”

Andreu Farràs
BARCELONA

AE. Com és que sent economista vostè no fa previsions econòmiques?

X.S.M. Perquè no en sé. A diferència del que pensa la gent, no és la nostra feina fer previsions.

AE. Però molts col·legues seus en fan.

X.S.M. Sí, però s'equivoquen. Si intento dir quin valor de la borsa pujarà, segur que fallo. Jo i qualsevol altre. I, si no, miri els calés que han perdut aquest any els autoproclamat savis.

AE. Per què és tan crític amb els antiglobalitzadors?

X.S.M. Per diverses raons diferents. En primer lloc, perquè són violents. Ells asseguren que són pacífics, però cada vegada que es reuneixen hi han bufetades. No sé si a Barcelona va ser la policia la que els va provocar. Però hi ha hagut aldarulls a Göteborg, Praga, Salzburg, Seattle... En segon lloc, perquè critiquen coses que no són criticables, amb manipulacions històriques. I perquè no proposen res que sigui viable i intel·ligent des del punt de vista econòmic.

AE. En el seu llibre 'Economia liberal per a no economistes i no liberals', escriu que si manessin els globòfobs, aquest món seria més pobre i insolidari.

X.S.M. I menys democràtic. El moviment antiglobalitzador és una repetició del moviment marxista de principis del segle XX, que va provocar una revolució el 1917 i miri com ha acabat. Els països que es van socialitzar a l'Àfrica, des de Tanzània fins a Etiòpia, van crear pobresa, insolidaritat i manca total de llibertat. Al segle XX, els països antidemocràtics són els que s'han tancat, han estat antiglobalitzadors i han atacat el capitalisme.

AE. Però també hi ha països capitalistes misèrrims, no?

X.S.M. Al llarg de la història, tots els països que han aconseguit que la major part dels ciutadans fos rica tenen economia de mercat. És cert que hi ha

ROBERT RAMOS

països amb economia de mercat que no acaben de funcionar. Però no hi ha cap país sense economia de mercat que hagi sigut ric. Mai, mai des de la invenció de l'agricultura, 10.000 anys abans de Crist. Gràcies a la globalització, a l'obertura de la Xina i de l'Índia, 300 milions de persones han deixat de ser pobres.

AE. Moltes empreses s'enriqueixen en aquests països amb la feina dels nens.

X.S.M. Ens dol veure nens petits treballant. Com a societat rica occidental, a tothom ens agrada que els nens estiguessin jugant a futbol. Però això no els passava als nostres avis, que treballaven de nens a la fàbrica o a la granja. I si als pares dels nostres avis els haguessin vingut els suecs o els americans i els haguessin dit “Nens, aquí no es treballa perquè ens fa mal als ulls”, els seus pares haurien respost als suecs que fotessin el camp, perquè necessitaven els diners que aconseguien els seus fills treballant. A l'Àfrica hi ha 12 milions de nens orfes, sense família, sense escoles i sense Estat. Com deixem que visquin? Amb els boicots a les empreses no solucionem res.

AE. Per què?

X.S.M. A Bangla Desh va haver-hi el 1994 un boicot a Wal Mart [empresa nord-americana]. Van acomiadar 50.000 nens. L'Organització Mundial del Treball va seguir aquests nens i van trobar que havien anat a parar als prostíbuls de l'Índia i Tailàndia. ¿No hauria estat

millor que treballessin? S'ha de vigilar de prohibir que treballin els nens, perquè les alternatives poden ser molt pitjors.

AE. Algú tan poc sospitos de marxista com l'arquebisbe de Santiago de Compostella opina que la globalització és un nou colonialisme.

X.S.M. La gent es pensa que glo-

PERFIL

Encara que vesteixi com un cantant melòdic de festa major de poble de menys de 1.000 habitants, aquest barceloní és l'autor del llibre de text sobre creixement econòmic més venut al món (més de 100.000 exemplars venuts i traduïts a 6 llengües). Catedràtic d'economia de la Universitat de Columbia (Nova York) i professor visitant de la Pompeu Fabra, Pòrtic i Dèria li acaben d'editar 'Economia liberal per a no economistes i no liberals', que recull articles escrits, entre altres periòdics, per a l'AVUI. La divulgació –per als no economistes– i la provocació –als no liberals– estan servides.

balització significa americanització, que ens envaïran amb hamburgueses. Però, si s'hi fixa, a més de McDonald's han vingut moltes empreses americanes a les quals ningú ha fet cas: Planet Hollywood, Fashion Café. La gent no es deixa colonitzar si no rep coses bones.

“Àfrica és pobra pels marxistes i les guerres, no per la mundialització”

AE. La globalització, diu un estudi universitari, ha ocasionat que moltes multinacionals traspassin les seves seus de Barcelona a Madrid.

X.S.M. Això no és globalització. És el govern de Madrid. ¿I si marxen què? Jo prefereixo que la fàbrica sigui aquí i la seu allà. La seu és una secretària, un quadre de Goya penjat a la paret i un telèfon. Prefereixo que deixin la fàbrica, els treballadors i els calés a Barcelona i que la seu se la quedi Madrid. Les empreses volen estar al costat del poder i el poder en aquest país és a Madrid. En tot cas, la globalització faria que la seu fos a Nova York, no pas a Madrid.

AE. Ara hi ha lliure circulació de capitals, però diu al seu llibre que a principis del segle XX hi havia més circulació lliure de persones que no pas ara.

X.S.M. Per això jo dic que la globalització de veritat encara no ha arribat. Globalització vol dir moviments lliures d'informació, de persones, de capital, de mercaderies i de tecnologia. Algunes d'aquestes cinc coses no han arribat a tot el món i encara menys a l'Àfrica. L'Àfrica no és pobra per culpa de la mundialització, perquè la mundialització no hi ha arribat.

AE. Per què és pobra l'Àfrica?

X.S.M. Per diverses raons. Perquè

la meitat dels països africans estan en guerra. Hi ha una gran guerra al centre, al Congo, i durant 25 anys hi ha hagut guerra al sud (Angola i Moçambic), al nord (el Txad contra Libia, Etiòpia contra Eritrea). A més, han tingut mals líders polítics, per culpa de la Guerra Freda. I tercera, la majoria han tingut economies marxistes amb persecucions i nacionalitzacions que han fracassat miserablement.

AE. Hi ha esperances?

X.S.M. Comencen a haver-hi signes per a l'esperança al nord, a Tunísia, i també a Botswana, Uganda, Ghana i les illes Maurici.